

VII Qlobal Forum həmrəylik, sülh, qarşılıqlı anlaşma və tərəfdaşlıq işinə öz töhfəsini verəcəkdir

Aprelin 26-da Bakıda BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının VII Qlobal Forumunun rəsmi açılışı olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva, o cümlədən dünyanın 140 ölkəsindən dövlət olunan qonaqlar mərasimində iştirak ediblər.

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının VII Qlobal Forumuna Bakının ev sahibliyi etməsi təsadüfi deyil. Çünki tolerantlığın məkanı, multikultural dəyərlərə sadıq olan müstəqil Azərbaycan mədəniyyətlərinin dialoqunun inkişafına, mədəni müxtəlifliyin qorunub saxlanmasına və sivilizasiyalar arasındakı qarşılıqlı münasibətlərin tənzimlənməsinə yönələn mühüm layihələrin reallaşdırılmasına, müxtəlif forumların keçirilməsinə səbəb olan zəminin təcrübəyə malikdir.

"İnküziv cəmiyyətlərdə birgə yaşama: cəfəriş və məqsəd" devizi altında keçirilən Forumu BMT-yə üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçıları, xarici işlər nazirləri, siyasi liderlər, tərəfdaş qurumlar, beynəlxalq və regional təşkilatların nümayəndələri, özəl sektor, incəsənət, media və akademiya təmsilçiləri, donor təşkilatları və fondlar daxil olmaqla, çoxlu qonaq qatılıb. Onların arasında Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və xanımı Əminə Ərdoğan da var.

Malta Prezidenti Mari-Luiz Koleyro Prekanın da iştirak etdiyi BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının VII Qlobal Forumunun Bakı şəhərində yüksək səviyyədə təşkilat Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq nüfuzunun daha da artırılmasında, xalqımızın tarixi-mədəni irsinin mühüm miqyasda təmsilində əhəmiyyətli rola malikdir.

Dövlətimizin başçısı Forumun açılışında nitq söyləmişdir.

O, əvvəlcə qonaqları salamlamış, demişdir: "BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının VII Qlobal Forumuna ev sahibliyi etmək bizim üçün böyük fəxrdir. Biz bunu mədəniyyətlərarası dialoq və multikulturalizm dəyərlərinin təşviqi sahəsində fəaliyyətimizin yüksək qiymətləndirilməsi əlaməti kimi qəbul edirik.

İlk olaraq, Alyansın təsisçilərinə - Türkiyə və İspaniyaya, Prezident Ərdoğan və Baş nazir Səpateroya 10 ildən artıq davam edən və olduqca əhəmiyyətli təşəbbüsə görə minnətdarlığımı bildirirəm. Alyansın yaradılmasında fikri əməkdaşlıq - qarşılıqlı Prezident Ərdoğan və Baş nazir Səpateronun müdrikliyinin əlaməti idi və bu fikir beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən də dəstəkləndi.

Bununla yanaşı, mən BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansındakı ali nümayəndəsinin cənab Əl-Nəsirə sülh, həmrəylik və dostluq dəyərlərinin təşviqi istiqamətində rəhbərliyi və töhfəsinə görə təşəkkürümü bildirmək istədim.

Prezident qeyd etmişdir ki, bu gün 140-dan artıq ölkənin nümayəndəsi Sivilizasiyalar Alyansı ilə bağlı mühüm məsələlərin müzakirəsi üçün Bakıda

toplaşıb. Azərbaycan sərlər boyu dinlər, mədəniyyətlər və sivilizasiyaların bir araya gəldiyi məkan olmuşdur. Bu gün Azərbaycan çoxmillətli və çoxkonfessiyalı ölkədir. Burada bütün dinlərin və etnik qrupların nümayəndələri sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşayırlar. Bu, bizim ən böyük sərvətimizdir və biz tariximizlə fəxr edirik.

O, bildirmişdir ki, bizim üçün multikulturalizm dövlət siyasətidir. Biz bu vəzifə məsələlərinin müzakirəsi üçün müxtəlif tədbirlər təşkil edirik. Biz hər iki ildən bir Azərbaycan Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunu təşkil edirik. Mütləmədi olaraq biz Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumuna ev sahibliyi edirik.

Burada da gələcək mədəniyyət dinlərinin nümayəndələrinin bir araya gətirilməsindən, aramızda daha mühüm qarşılıqlı anlaşmanın yaradılmasından ibarətdir.

Dövlət başçısı demişdir: "Hesab edirik ki, Bakıda keçirilən belə bir toplantı - VII Qlobal Forum bu məsələlərin müzakirəsinə həsr ediləcək və həmrəylik, sülh, qarşılıqlı anlaşma və tərəfdaşlıq işinə öz töhfəsini verəcəkdir.

2008-ci ildə biz "Bakı Prosesi"nin təşəbbüsünə olduq ki, bu da mədəniyyətlərarası dialoq üçün geniş bir platformaya çevrildi. Azərbaycan, eyni zamanda, həm İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına, həm də Avropa Şurasına üzv olan yalnız bir neçə dövlətdən biridir. Beləliklə, 2008-ci ildə Avropa Şurasına üzv dövlətlərin mədəniyyət nazirlərinin Bakıda təşkilatı edilmiş toplantısına biz İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərin mədəniyyət nazirlərinin dəvət etdik. Bu iki təşkilatı təmsil edən 100-dən artıq nazir ilk dəfə Bakıda bir araya gəldi.

Növbəti il, 2009-cu ildə biz İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının mədəniyyət nazirlərini burada topladıq və Avropa dövlətlərinin mədəniyyət nazirlərini Bakıya dəvət etdik. Bu proses "Bakı Prosesi" adlandırıldı və biz fəxr edirik ki, bu müsbət təşəbbüs artıq bizim qədim şəhərimizlə bağlıdır. Bu proses inkişaf edir və getdikcə daha çox dəstəklənir. O, global təşəbbüslərə çevrilir, həmrəylik, qarşılıqlı anlaşma və mədəniyyətlərarası dialoqa öz töhfəsini verir. Azərbaycanın coğrafi mövqeyi hər kəsə məlumdur, eyni zamanda, bizim təşəbbüslərinin mədəniyyətlər və sivilizasiyalar arasında körpü kimi ölkəmizin mövqelərinin gücləndirilməsi məqsədini daşıyır. O ölkə ki, qarşılıqlı anlaşmaya daha çox töhfə vermək iqtidarındadır, bunu etməlidir.

Cox fəxr edirik ki, ötan il Bakı ilk Avropa Oyunlarına ev sahibliyi etdi. Gələcək il isə biz Bakıda 4-cü İslam Həmrəylik Oyunlarını təşkil edəcəyik. Yəni, iki il içərisində Avropa və İslam dövlətlərinin idmançıları eyni şəhərdə oyunlarda iştirak etmiş olacaqlar. Məsələ yalnız idman və mədaniyyət deyil, multityətlərdir bəli deyil. Bu, dostluq, qarşılıqlı anlaşma, həmrəylik və tərəfdaşlıq deməkdir.

Bizim aramızda bölüşdürəcəyimiz heç nə yoxdur. Hamımız eyni planetdə yaşayırıq. Bütün xalqlar sülh, əmin-amanlıq və təhlükəsizlik şəraitində yaşamağı, ailələrini qorumağı, övladlarını böyütməyi arzulayırlar.

Bütün dinlər eyni dəyərləri - insanlıq, mərhəmət, həmrəylik və sülhü təbliğ edir. Bu gün dünyamızın tələb etdiyi əsərlərimizin birəşdirilməsidir. Bugünkü toplantı, bu Forum multikulturalizmə ideyasının beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən güclü dəstəklənməsinin aydın göstəricisidir. Dediyim kimi, bu gün burada 140-dan artıq dövlətin nümayəndəsi iştirak edir.

Multikulturalizmin alternativiyə yoxdur. Əlbəttə, bizə məlumdur ki, bu dünya bəzi məxtəlif fikirlər və baxışlar var. Bəzilər multikulturalizmin ifadəsə uğradığını iddia edirlər, ancaq müsbət nümunələr var. Bizim üçün multikulturalizm dövlət siyasətidir və bizim həyat tərzimizdir.

Gələn, alternativlərə nəzər salsaq, onlar nədən ibarətdir? Bunlar çox təhlükəli alternativlərdir - ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizm, irqçilik, diskriminasiya, nifrət. Bu səbəbdən multikulturalizmə dəyərlərinin gücləndirilməsi hesab edirik ki, müasir siyasiyyət çox müsbət meylli olacaqdır. Bütün məsuliyyəti əsaslandırıcı bu müsbət dinamika təhlükələri verməlidir.

Bildirdiyim kimi, Azərbaycan nisbətən gənc dövlətdir, bu il biz müstəqilliyimizin bərpasını 25-ci ildönümünü qeyd edəcəyik. Bu illər bizim siyasi və iqtisadi sistemimizin transformasiyaları olmuşdur. Bu, dövlət quruluşu illəri olmuşdur.

Dünyamızda ki, bütün mənim hədəflərimizə nail olmuşuq. Azərbaycan beynəlxalq ictimaiyyətin nüfuzlu üzvünə çevrilmişdir. Azərbaycan BMT, ATƏT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa Şurası, Qoşulmağa Hərəkəti və bir sıra digər beynəlxalq qurumların üzvüdür. Biz güclü beynəlxalq dəstəyə malik.

2011-ci ildə 155 dövlət dəstəyi ilə Azərbaycanın ilk dəfə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvlüyünə seçilməsi məhz bunun təzahürü oldu. Bu, ölkəmizin böyük qələbəsi və Azərbaycanın böyük ehtiramın əlaməti oldu.

Olduqca qısa zamanda, 25 il içərisində biz özümüzlə etibarlı beynəlxalq tərəfdaş, müstəqil xarici siyasətə malik, regional inkişaf, təhlükəsizlik, sabitlik və multikulturalizmə töhfə verən ölkə kimi təqdim etməyə müvəffəq olmuşuq. Müstəqillik illəri bizim siyasi sistemimizin transformasiyası, demokratik təsisatların yaradılması illəri olmuşdur. Biz buna nail olmuşuq. Azərbaycanda bütün azadlıqlar təmin edilir, o cümlədən media və internet azadlığı. Ölkə əhalisinin 70 faizdən çoxu internet istifadəçisidir. Toplaşma yerdə azadlıq, yəni, bütün azadlıqlar təmin edilir. Bu isə öz növbəsində sürətli iqtisadi inkişaf üçün yaxşı zəmin yaradır.

VII Qlobal Forum hamrəylik, sülh, qarşılıqlı anlaşma və tərəfdaşlıq işinə öz töhfəsini verəcəkdir

25-27 April 2016

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

Azərbaycanda həyata keçirilən iqtisadi islahatlar siyasi islahatlarla paralel şəkildə aparılır.

Təəssüflərlə olsun ki, dövlətçiliyimizin yaranması zamanı qonşu Ermənistanın Azərbaycanı qarşı hərbi təcavüzü dominant amil olmuşdur. Həmin təcavüz ölkəmizin beynəlxalq səviyyədə tanınması ərazisinin bir hissəsinin işğalı ilə nəticələnmişdir. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tarixi parçasıdır, hüquqi baxımdan da bu, belədir. Azərbaycan BMT-yə üzv olarkən Dağlıq Qarabağ ölkəmizin tərkib hissəsi kimi qəbul edilmişdir.

Lakin həmin təcavüz nəticəsində Dağlıq Qarabağ Ermənistan tərəfindən tamamilə işğal edilmişdir. Nəinki Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsi, Dağlıq Qarabağın ətrafında yerləşən digər yeddi rayonu da işğal altındadır. İşğal nəticəsində bizim 1 milyonluq ərş qac-qın və məcburi köçkünlərimiz yaranıb. Ermənistan bizi qarşı etnik təmizləmə aparmışdır və ərazimizin 20 faizi 20 ildən artıqdır ki, işğal altındadır.

İşğal edilmiş ərazilərimizdə hər şey dağılmışdır. ATƏT oraya iki dəfə faktarəddir missiya göndərmişdir və onlar dəhşətli hesabatlara təqdim etmişlər. Bütün tikililərimiz, tarixi abidələrimiz, məscidlərimiz, məzarlıqlarımız dağılmış vəziyyətdədir. Burada, Bakının mərkəzində, siz erməni xalqının dini mirasını tərəfindən necə qoruyduğunuz şahidi ola bilərsiniz. Erməni kilsəsi bərpa edilmiş və ilk gündən işlə edirdi yerdə yerləşir. Lakin işğal edilmiş torpaqlarda bütün bütün məscidlərimiz viran edilmişdir.

Biz işğala son qoymaq üçün beynəlxalq ictimaiyyət müvafiq təkliflər və qərarlar qəbul etmişdir. On əl beynəlxalq qurum olan BMT Təhlükəsizlik Şurası: Ermənistan qoşunlarının işğal edilmiş ərazilərimizdən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən qərar qəbul etmişdir. Əfsuslar olsun ki, Ermənistan sadəcə bu qərarın əməliyyatı məhəl qoymur və onlara əməl etmir.

Burada ən mühüm element beynəlxalq təşkilatların qətnamə və qərarlarını icraat mexanizmidir. Bəzi hallarda BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri bir neçə gün, hətta bir neçə saat ərzində həyata keçirilir. Bizə gəldikdə isə, artıq 20 ildən çox keçir və münaqişə həll olunmamış qalır.

ATƏT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa Şurası Parlament Assambleyası, Qoşulma Hərəkəti də Ermənistan qoşunlarının Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindən çıxarılmasını tələb edən bənzər qətnamə və qərarlar qəbul etmişlər. Ermənistan isə bunlara məhəl qoymur və işğalçı beynəlxalq hüququn normalarına əməl etməyə məcbur edəcək beynəlxalq təzyiq isə göstərilir.

Xalqımıza qarşı soyqırımı həyata keçirilmişdir. Xocalı soyqırımı artıq 10 dövlət tərəfindən tanınmışdır. Həmin soyqırımı nəticəsində iki yüz qadın və uşaq olmaqla, yüzlərlə azərbaycanlı - mülki şəxslər qətlə yetirilmişdir. Bu, insanlığa qarşı törədilmiş cinayətdir və bir daha bizim hansı təhlükəyə məruz qaldığımızı nümayiş etdirir.

Ermənistan ilə Azərbaycan arasında kiçik münaqişə beynəlxalq hüquq normaları, BMT Nizamnaməsi, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri və Helsinki Yekun Akti əsasında həll edilə bilər. Ərazilərimiz azad ediləndir, insanların evlərinə geri dönmək imkanına malik olmaqlıdır.

İşğala bəxş olmaq, ölkəmiz inkişaf edir. Biz onillər ərzində - 2004-2014-cü illərdə dünyada ən yüksək iqtisadi artım göstəricilərinə malik olmuşuq. Biz yoxsulluğa köskün keçdik, 30 faizdən təqribən 5 faizə endirə bildik. İşsizliyin səviyyəsi də 5 faizə yaxındır. Biz təhsilə, səmərəyə yəqin. Azərbaycanın savadlılığı səviyyəsi 100 faizə yaxındır. Son illər ərzində 3 mindən artıq yeni məktəb tikilib və ya bərpa edilib. Ölkə ərazisində 500-dən artıq xəstəxanə inşa edilib. Bu uşaq ölümlərinin kəskin şəkildə azalmasına yardım etdi.

Hətta bu gün, neftin qiymətində kəskin ucuzlaşma baş verdiyi və bütün neft

istehsalçı olan dövlətlərin iqtisadi böhranla üzləşdiyi bir vaxtda bu, bizim iqtisadiyyatımıza ciddi təsir göstərmişdir və mən əminəm ki, biz 2016-cı ildə bütün əsas məqsədlərimizə nail olacağıq.

Azərbaycan enerji resursları ilə zəngin ölkə kimi tanınır. Ancaq bizim əsas məqsədimiz "qara qızıl"ın, yəni, neftin insan kapitalına çevrilməsidir. Bu səbəbdən, təhsil sahəsinə sərmayələrin qoyulması sosial maddənin gücləndirilməsi və islahatlar ilə bir vaxtıyət yaradılıb ki, iqtisadiyyatımız şaxələndirilib və neftdən asılılıq azalmaqdadır.

Bununla yanaşı, biz irimiqvəş enerji layihəsinin - "Çənub Qaz Dəhlizi"nin təşəbbüsünə olmuşuq. Bu, enerji əməkdaşlığı və enerji təhlükəsizliyi layihəsidir. Eyni zamanda, biz coğrafi mövqeyimizi nəzərə alaraq iqtisadi dəhlizlərinin təşvişi ilə məşğul olan ölkələrdən ibarət həyatın fəal üzvlüyü. Ölkələrin sayına nəzər salsaq həndis gətirdi əməkdaşlıqdan şəhərlər arasındakı aydın görünür. İcazəniz, mən onların adlarını sadalamaq istəyirəm. Bu enerji və nəqliyyat dəhlizləri yalnız enerji və yüklərin daşınması demək deyil. Bu, əməkdaşlıq dəhlizləridir.

İqtisadi maraqlar, cəmləndirilməsinin, gələcək xalqlarımıza daha yaxşı şərait yaratmaq kimi dəyərlərin paylaşılməsi və bütün bunların təməlinə birgə dəyərlərimiz olan dini dözümlülük, qarşılıqlı anlaşma və multikulturalizm əsasında qurulmuş beynəlxalq əməkdaşlıq formatları hesab edirəm ki, region xalqlarının həyatını daha da yaxşılaşdıracaqdır.

Sonra BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi Nasir Əbdülməlik Əl-Nasir çıxış etmişdir. O, əvvəlcə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Sivilizasiyalar Alyansının "İnküziv cəmiyyətlərdə birgə yaşayış: çağırış və məqsəd" mövzusunda həsr olunan VII Qlobal Forumunu qəbul etdiyinə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Zəti-əlləri cənab İlham Əliyevə və Azərbaycan hökumətinə dərin minnətdarlığını ifadə etmişdir. O, demişdir:

Bu ilin süarı "İnküziv cəmiyyətlərdə birgə yaşayış: çağırış və məqsəd" mövzusunda. Bu şüar BMT-nin sülh və təhlükəsizlik, insan haqları, qənimin aliyyəti və davamlı inkişaf kimi dörd əsas

gənclər, mədəni müxtəliflik, miqrasiya, media və ünsiyyət kimi sahələrdə cəmləndirən aradan qaldırılması tələb edir. Bu sahələrin hamısı Sivilizasiyalar Alyansının mandatı daxilindədir. Zorakı ekstremizmin aradan qaldırılması, qarşısının alınması və vaxtında tədbirlərin görülməsi bəşəriyyətin üzvləşdiyi ən müdrik və məsələlərdən biridir. Zorakı ekstremizmin BMT-nin məqsəd və prinsiplərinə qarşı çıxan bir cərəyandır. Baş katib BMT-nin müxtəlif qurum və təşkilatlarına müraciət edərək onlardan birgə işləməyi, "birgə nail olmaq" adlı inküziv yanaşma vasitəsilə zorakı ekstremizmin qarşısının alınması ilə bağlı tədbirlər planını həyata keçirməyi tələb etmişdir. BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı bütün bu global çağırışların müdafiə və dini müxtəliflik, o cümlədən zorakı ekstremizmin baxımından həlli üçün inküziv yanaşmalar üzərində çalışır. Biz BMT-nin digər qurumları və bölmələri ilə birgə zorakı ekstremizmin aradan qaldırılması üçün baş katibin tədbirlər planının tərtibatında iştirak etmişik. Nəzərə tutulandan tədbirlərdə xüsusi də diqqət mərkəzi olub olduğu təqdirdə qütbləşməyə, radikallaşmaya və

dir. "Çənub Qaz Dəhlizi" layihəsinin üzvləri Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Bolqarıstan, Yunanıstan, Albaniya və İtaliya. Əminəm ki, sonrakı mərhələdə Balkan ölkələri də layihəyə qoşulacaqdır.

Sorq-Qərb dəhlizi - İpək Yolu layihəsi üç dövlət - Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə tərəfindən irəli sürülmüşdür. Bu gün o, genişlənməkdədir. Markazi Asiya və Çin, Türkiyədən isə Avropa istiqamətini əhatə edir. Bu, yeni İpək Yolu olacaqdır. Simal-Çənub dəhlizi də Azərbaycanın fəal iştirak etdiyi layihədir. Bu layihə Simali Avropa ölkələrini, Rusiya, Azərbaycan, İran, Pakistan və Hindistanı əhatə edir.

Bu layihələr tərəfdaşlıq layihələridir. Çünki bütün bu dövlətlər bir-biri ilə bağlı olar. Əgər siz bir-birinizlə bağlı, bir-birinizə arxayın vəziyyətdəsinizsə, o zaman daha çox proqnozlaşdırıla bilər, təhlükəsizlik və əməkdaşlıq olar. Enerji təhlükəsizliyi və nəqliyyat kimi

prinsiplə uyğun gəlir. Daha dəqiq desək, bu şüar 2030-cu il üçün davamlı inkişaf gəndəyini uyğundur. Davamlı inkişafın 16-cı məqsədində xüsusi olaraq deyilən "davamlı inkişaf" namına - sülhsevər və inküziv cəmiyyətlər təşviq edilməli, həminin ədalətli çıxışı təmin olunmalı və bütün səviyyələrdə sərəməli, məsulyyətli və inküziv təvəkkül və qurumlaşdırılmalıdır. Davamlı inkişaf sülh və təhlükəsizlik olmadan həyata keçirilə bilməz. Eyni zamanda, sülh və təhlükəsizlik davamlı inkişaf olmadan riskə məruz qalır.

Nasir Əbdülməlik Əl-Nasir zorakı ekstremizmin, terrorçuluq, işsizlik və digər problemlərin həllinə gənclərin də yaxından cəlb edilməsinin vacibliyini diqqətə çatdırmışdır. O, qarşıya qoyulan diqqətə cəmləndirən münaqişə dialoqu çox vacib rol oynadığını vurğulayaraq bildirmişdir ki, inküziv cəmiyyətlərin qurulması dialoq və integrasiya, təhsil,

zorakı ekstremizmə qarşı mübarizə aparmaq planlaşdırılır.

Nasir Əbdülməlik Əl-Nasir yekunda bildirmişdir ki, "mübarizə insanları bəyində başlaşlar" kəlməsi və sülhə aparan yol insanın qəlbindən keçir. Ümid edək ki, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının təmin etdiyi bu platforma sülhə körpü salmaq üçün insanların beyninə və qəlbəni yə tapacaq".

Daha sonra BMT-nin baş katibi Pan Gi Munun Forum iştirakçılarını video-müraciətində nümayiş etdirmişdir.

Forumda İspaniyanın xarici işlər naziri Xosé Manuel Qarsia Marqallo, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdəğan çıxış etmişlər.

Forum işini plenar və biləmo iclasları, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının Dövlətli Qrupunun yüksək səviyyəli toplantısı ilə davam etdirmişdir.